Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	9C/263/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6111230131
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2014:6111230131.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobkyne I.. J. C., T.. XX. XX. XXXX,H. Ľ. XX, R., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Strážnickým, Kempelenova 728/15, Bratislava proti žalovanému Banskobystrickému samosprávnemu kraju, Námestie SNP 23, Banská Bystrica, IČO: 37 828 100, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni z titulu nemajetkovej ujmy sumu 6 000,-- Eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd o trovách konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 21. 12. 2011 domáhala od žalovaného:
1. určenia, že žalovaný sa dopustil vo vzťahu k jej osobe porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo forme priamej diskriminácie,
2. zaplatenia nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona 365/2004 Z. z. vo výške 18 000,-- Eur,
3. uloženia povinnosti žalovanému zverejniť v periodiku BBSK Náš kraj a internetovej stránke BBSK www.vucbb.sk <http://www.vucbb.sk> písomné ospravedlnenie v nasledujúcom znení: „predseda Banskobystrického samosprávneho kraja sa verejne ospravedlňuje žalobkyni I.. J. C. za konanie bývalého predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja S.. V.. I. I., X.., ktorým došlo ku diskriminácii žalobkyne v oblasti prístupu k funkcii riaditeľky novohradskej knižnice v Lučenci z dôvodu jej politickej príslušnosti a to tým, že záväzné rozhodnutie výberovej komisie o poradí uchádzačov bolo zrušené,“
4. uloženia povinnosti žalovanému verejne prečítať uvedené ospravedlnenie na najbližšom riadnom zasadnutí zastupiteľstva po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd rozsudkom zo dňa 13. 03. 2013:
1. určil, že sa žalovaný dopustil vo vzťahu k jej osobe porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo forme priamej diskriminácie,
2. uložil povinnosť žalovanému zaplatiť nemajetkovú ujmu v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona 365/2004 Z. z. vo výške 6 000,-- Eur,
3. uložil povinnosť zverejniť v periodiku BBSK Náš kraj a internetovej stránke BBSK www.vucbb.sk <http://www.vucbb.sk> písomné ospravedlnenie v nasledujúcom znení: „predseda Banskobystrického samosprávneho kraja sa verejne ospravedlňuje žalobkyni I.. J. C. za konanie bývalého predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja S.. V.. I. I., X.., ktorým došlo ku diskriminácii žalobkyne v oblasti

prístupu k funkcii riaditeľky novohradskej knižnice v Lučenci z dôvodu jej politickej príslušnosti a to tým, že záväzné rozhodnutie výberovej komisie o poradí uchádzačov bolo zrušené,“
4. verejne prečítať uvedené ospravedlnenie na najbližšom riadnom zasadnutí zastupiteľstva po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 17. 10. 2013 potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku 1, 3, 4.
Rozsudok v časti po bodom 2, ktorým bola uložená povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 6 000,-- Eur, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok v časti, v ktorej došlo ku zamietnutiu návrhu v prevyšujúcej časti žalobkyne, ostal nedotknutý (bod 5).

V odôvodnení krajský súd poukázal na tú skutočnosť, že okresný súd správne vychádzal pri rozhodovaní zo zákona 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou (ďalej len Antidiskriminačného zákona - AZ). Ďalej uviedol, že záver okresného súdu vo vzťahu k výrokom 1, 3, 4 bol vecne správny, ako taký ho potvrdil.
V časti výroku, v ktorom bola uložená povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 6 000,-- Eur, bolo rozhodnutie zrušené pre nedostatočné odôvodnenie. Nebolo z neho zrejmé, prečo súd nepovažoval primerané zadosťučinenie za dostačujúce a z akého dôvodu mal za to, že došlo značným spôsobom ku zníženiu dôstojnosti, spoločenskej vážnosti alebo spoločenského uplatnenia žalobkyne. Z rozsudku tiež nevyplýva, ako s touto skutočnosťou súvisí zhoršenie zdravotného stavu žalobkyne a ako okresný súd dospel k záveru, že nevymenovanie žalobkyne za riaditeľku Novohradskej knižnice v Lučenci sa odrazilo na medziľudských vzťahoch na pracovisku a v čom mala táto skutočnosť negatívny vplyv na celkovú atmosféru v rodinnom kruhu a kruhu známych. Tiež nebola zdôvodnená výška priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 6 000,-- Eur. Krajský súd nariadil doplniť dokazovanie výsluchom žalobkyne, prípadne C.. I.. S. Q. - riaditeľky Novohradskej knižnice v Lučenci.

Okresný súd doplnil dokazovanie výsluchom žalobkyne, C.. I.. S. Q. - riaditeľky Novohradskej knižnice, C.. C. O. - bývalého riaditeľa, G. C. - dcéry žalobkyne, písomným vyjadrením S.. M. Y. zo dňa 12. 01. 2014, lekárskymi správami I.. G. Ľ.Y., I.. V. I., I.. N. D., I.. M. Q., písomným vyjadrením Slovenského národného strediska pre ľudské práva adresované žalobkyni zo dňa 28. 02. 2014, písomným vyjadrením ZO OZ zamestnancov knižnice zo dňa 21. 05. 2012 a prezenčnou listinou, písomným vyjadrením Z. D.Í. zo dňa 19.05. 2014, listom C.. I.. S. Q. žalobkyni zo dňa 01. 04. 2010, vyjadrením I. Š. Z. N. I. zo dňa 09. 05. 2012, svedeckou výpoveďou F. T., D. Š., korešpondenciou ZO OZ Novohradská knižnica s I. Q. - manželom žalobkyne zo dňa 16. 05. 2011, rozpisom PN žalobkyne a zistil tento skutkový stav:

Po rozhodnutí krajského súdu (č. l. 297 spisu) zostal predmetom sporu len nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 9 ods. 3 AZ a to maximálne do výšky 6 000,-- Eur, keďže v prevyšujúcej časti nárok žalobkyne bol zamietnutý a voči tomuto výrobku nebolo podané zo strany žalobkyne odvolanie.

V konaní bolo preukázané, že zo strany žalobcu došlo k diskriminačnému konaniu vo vzťahu k žalobkyni pri postupe výberu štatutárneho orgánu organizácie, ktorej zriaďovateľom bol žalovaný, o ktorú funkciu sa uchádzala žalobkyňa. Jednalo sa o postup žalobcu pri výberovom konaní na obsadenie miesta riaditeľa Novohradskej knižnice Lučenec, ktoré výberové konanie sa uskutočnilo dňa 06. 10. 2009. Následne dňa 08. 10. 2009 bola vymenovaná do funkcie nie žalobkyňa, ktorá vyhrala výberové konanie ale I.. S. Q.. O tom, že sa žalobkyňa s takouto situáciou nevedela zmieriť, svedčia jej opakované sťažnosti na rôzne orgány, ako aj na samotného žalovaného (č. l. 40 - sťažnosť adresovaná žalovanému zo dňa 25. 10. 2009, č. l. 44 - zo dňa 30. 03. 2010, č. l. 45 - zo dňa 26. 07. 2010, č. l. 41 - zo dňa 30.10. 2009 na okresnú prokuratúru, č. l. 53 - na Slovenské národné stredisko pre ľudské práva z 01. 09. 2010, č. l. 68 - zo dňa 19. 01. 2010 na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, postúpené Inšpektorátu práce).

V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa pracovala ako zamestnankyňa Okresnej knižnice od roku 1985. Od mája roku 2009 ako zástupkyňa riaditeľa a od júna 2009 ako dočasne poverená vedením knižnice. Po nástupe do funkcie riaditeľky I.. Q. dňa 01. 12. 2009 táto ponechala žalobkyňu vo funkcii zástupkyne riaditeľky po dobu jej skúšobnej 3-mesačnej lehoty. Následne v marci 2009 žalobkyňu odvolala.

Na č. l. 93 spisu sa nachádza zrušenie menovania zo dňa 01. 12. 2009 žalobkyne za zástupcu riaditeľa s účinnosťou 25. 03. 2010 a na č. l. 94 spisu odvolanie voči zrušeniu menovania zo dňa 28. 03. 2010 zo strany žalobkyne. V tomto písomnom podaní žalobkyňa uviedla, že zrušenie menovania sprevádzali slovné útoky I.. Q. voči jej osobe ohľadom jej údajného zlého vplyvu na kolektív, pričom poprela, že by mala slovné prejavy na jej adresu. Predpokladala, že strata dôvery vyplýva z pretrvávajúceho prešetrenia zákonnosti postupu výberového konania do funkcie riaditeľa.
V odpovedi na tento list I.. Q. (č. l. 95 spisu) dňa 01. 04. 2010 uviedla, že v deň jej nástupcu do funkcie 01. 12- 2010 za prítomnosti riaditeľky KKĽŠ Zvolen a vedúcej oddelenia CR a KD BBSK jej bolo oznámené, že žalobkyňa uskutočnila kroky týkajúce sa prešetrenia jej zvolenia do funkcie. Po uplynutí 3-mesačnej skúšobnej doby dospela k rozhodnutiu urobiť zmeny v organizácii riadenia, k čomu ju viedla zložitá finančná situácia, nedostatočná iniciatíva v koncepčných otázkach organizácie vedenia zo strany žalobkyne a tiež z dôvodu nerešpektovania povinnosti zamestnanca v Pracovnom poriadku, t.j. zdržania sa konania, ktoré by mohlo viesť k rozporu záujmov. Za takéto konanie považovala konanie žalobkyne - podnet na jej odvolanie z funkcie dňa 24. 03. 2010.

Z pripojeného rozpisu PN svedkyňou D. Š., ekonómkou a personalistkou Novohradskej knižnice, bolo zistené, že žalobkyňa nastúpila na PN od 29. 10. 2009 do 25. 11. 2009, od 06. 04. do 29. 04. 2010, od 30. 04. 2010 do 26. 08. 2010, od 27. 08. 2010 do 08. 03. 2011, od 16. 03. 2011 do 19. 07. 2011, od 20. 07. 2011 do 31. 07. 2011, od 02. 08. 2011 do 09.08. 2011, od 11.08. 2011 do 01. 09. 2011, od 10. 10. 2011 do 22. 10. 2011, od 16. 01. 2012 do 10. 02. 2012, od 15. 02. 2012 do 23.02. 2012 a od 03. 07. 2012 do 06. 07. 2012.
Ďalej svedkyňa uviedla, že k výmene názorov medzi žalobkyňou a novou riaditeľkou knižnice došlo po tom, keď začala žalobkyňa vypisovať na všetky strany. Na porade dňa 07. 10. 2011 nebola prítomná, ale mala vedomosť o tom, že riaditeľka a pani T. a pani D. si zavolali žalobkyňu. Za chvíľku prišla riaditeľka s tým, že žalobkyni prišlo zle. Následne sa dozvedela, že jednanie sa malo týkať porušenia pracovnej disciplíny žalobkyňou. Svedkyňa žalobkyňu viezla do nemocnice a keď sa vrátila, zistila, že aj manžel odviezol následne pani riaditeľku do nemocnice.
Podľa názoru svedkyne výsledok výberového konania nemal vplyv na správanie sa kolegov voči žalobkyni. Naopak žalobkyňa sa od nich izolovala.

Z potvrdenia Z. D. zo dňa 19. 05. 2014 (č. l. 368 spisu) bolo zistené, že je pracovníčkou Novohradského osvetového strediska. Bola svedkom toho, že začiatkom leta 2012 si prisadla k žalobkyni a jej manželovi cez obed na terasu a prechádzala okolo zamestnankyňa knižnice pani Z., ktorá ich videla. Krátko na to prišla za ňou pani Š.Á., personalistka knižnice, že niekto z osvety sedel so žalobkyňou na terase.

Svedkyňa F. T. uviedla, že pracovala 35 rokov v knižnici a v súčasnej dobe je zástupkyňou riaditeľky. Bola členkou výberovej komisie na funkciu riaditeľa, ktoré výberové konanie vyhrala žalobkyňa. Túto skutočnosť povedala žalobkyni ako aj v práci kolegom. Mimo práce to nevravela nikomu. Po vymenovaní do funkcie terajšej riaditeľky kolegovia to prijali, lebo s tým nemohli nič urobiť. Do nástupu riaditeľky sa zastávali žalobkyne. Vzťahy kolegov ku žalobkyni sa po nástupe novej riaditeľky podľa nej nezmenili. Rovnako ani vzťahy žalobkyne k ostatným kolegom, hoci sa stretávali spolu málo. Ku spísaniu vyjadrenia zamestnancov ZO OZ dňa 23. 01. 2012 došlo po tom, čo žalobkyňa začala obviňovať, že dávajú falošné výpožičky bez preukazu. Podnetom pre spísanie bola tá skutočnosť, že sa tam už nedalo robiť z dôvodu, že „zakaždým chodili sťažnosti od žalobkyne. Bola napätá situácia.“ Chceli, aby sa to konečne už uzavrelo. Svedkyňa ďalej uviedla, že nemala vedomosť o tom, že by sa terajšia riaditeľka dopustila voči žalobkyni šikanózneho správania, hoci bola obvinená aj ona z takéhoto správania. Na otázku, či malo súvis skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou s jej sťažnosťami voči knižnici a riaditeľke, svedkyňa uviedla, „že to ťažko posúdiť.“

Svedkyňa I.. Q. S. uviedla, že po nástupe do funkcie 01. 12. 2009 podala žalobkyni ruku a želala, aby sa začala ich spolupráca. Následne sa oboznamovala s chodom knižnice. Existovalo však medzi nimi určité napätie, ale nemyslí si, že by to bolo vo vzťahu k výsledkom výberového konania. Po skončení jej skúšobnej 3-mesačnej lehoty, niekedy v marci 2010, odvolala žalobkyňu z funkcie zástupkyne. Na otázku sudkyne na pojednávaní, či sa jednalo o dôvody spočívajúce v osobných nezhodách alebo v odbornej neschopnosti žalobkyne zastávať túto funkciu, svedkyňa uviedla, že sa k tomuto nevie vyjadriť. Na otázku, či dôvodom pre odvolanie z funkcie bola tá skutočnosť, že sa žalobkyňa v tom období domáhala revízie výberového konania, uviedla, že po uplynutí skúšobnej doby 3 mesiacov „boli to nejaké znaky,

ktoré boli vedené proti mne ako osobe.“ Ďalej svedkyňa uviedla, že na podnet žalobkyne v období marec až máj 2011 bola vykonávaná na ich pracovisku kontrola Inšpektorátu bezpečnosti práce, okrem iného, aj na otázku psychického nátlaku jej osoby voči žalobkyni. Nebolo zistené žiadne porušenie z jej strany. V marci 2010 k tomuto podávala vyjadrenie na vyzvanie odporcu. Poprela, že by zakázala komukoľvek z kolektívu rozprávať sa so žalobkyňou. Podľa jej názoru nebola izolovaná od ostatných kolegov. Pokiaľ žalobkyňa bola PN, neskúmala dôvod. V jednom z e-mailov jej však uviedla, že dôvodom je mobbing a bossing. Uviedla, že skutočne na stretnutí v októbri 2011 prišlo žalobkyni zle a bola odvezená na pohotovosť. Následne skolabovala aj ona sama a išla na pohotovosť, kde bola 2 hodiny na infúziách, lebo jej tiež z tejto situácie prišlo zle. Na tomto stretnutí malo byť žalobkyni uložené kárne opatrenie za porušenie jej príkazu. Po tom, čo IBP skonštatoval, že neboli zistené žiadne porušenia, podala na žalobkyňu trestné oznámenie z dôvodu ohovárania. Konanie bolo zastavené po tom, čo bolo postúpené na prešetrenie priestupku. Poprela pravdivosť tvrdenia žalobkyne, že ona sama mala dať podnet na fiktívne výpožičky. Následne bolo zistené, že sa stala chyba zamestnancom v roku 2010.

Svedok C.. C. O. uviedol, že pracoval vo funkcii riaditeľa Novohradskej knižnice od roku 1974. Žalobkyňa nebola konfliktný typ a plnila si všetky pracovné povinnosti. Pred jeho odchodom do dôchodku ju menoval za zástupkyňu. Po odchode do dôchodku chodieval naďalej do knižnice a pobadal na správaní ostatných zamestnancov, že začali menej uznávať žalobkyňu, keďže zostala vlastne na ich úrovni. Zo skutočnosti, že nebola vymenovaná za riaditeľku na základe podmienok výberového konania, bol nemilo prekvapený. Rovnako, keď bola odvolaná z postu zástupkyne riaditeľa. Následne bola na túto funkciu menovaná zástupkyňa bez vysokoškolského vzdelania. Ďalej svedok uviedol, že mu žalobkyňa povedala, že má psychické problémy. On sám si vydedukoval, že to bolo z pocitu sklamania vo vzťahu k výberovému konaniu.
Svedok uviedol, že kolegovia, ktorí odišli do dôchodku, vnímali situáciu ako nespravodlivú vo vzťahu k žalobkyni. Rovnako aj ľudia nie z kruhov knižnice, s ktorým sa stretával, napr. na mestskom úrade na neformálnych stretnutiach sa čudovali, prečo nebola vymenovaná do funkcie. Rovnako aj riaditelia iných knižníc. Konkrétne počul otázka medzi zamestnancami knižnice, prečo nebola žalobkyňa vymenovaná, keď dvakrát v komisii prešla na prvé miesto. Počul, že musela odísť z knižnice z dôvodu nadbytočnosti. Divil sa, lebo bola vysokoškolsky vzdelaná a ostatní s nižším vzdelaním ostali.

Dcéra žalobkyne G. C. uviedla, že keď začali vznikať problémy z výberového konania, bola jej mama stále rozrušená a plakala. Vplývalo to zle aj na starkú, aj na otca. Mama musela brať lieky na ukľudnenie. Veľmi ju to poznačilo. Brala ich, aj keď sa vrátila po skončení PN do zamestnania. Okolie začalo rozprávať, že mame preskočilo. Počula to niekde v meste. Mama predtým nemala takéto zdravotné problémy. Rovnako to zle znášala ona sama, otec, ako aj stará mama. Chodievali spolu s mamou a s otcom do Banskej Bystrice, kde mama navštevovala psychiatriu. Bolo to v súvislosti s pracovným životom.

Z čestného prehlásenia M. Y. zo dňa 12. 01. 2014 (č. l. 331) bolo zistené, že tento pozná žalobkyňu ešte z jej školských čias. Bola nekonfliktná. Po výberovom konaní bola sklamaná a demotivovaná. Keď ju bol navštíviť v knižnici, bojazlivo sa pozerala okolo seba, lebo sa bála, že nová riaditeľka vidí, ako si dovoľuje rozprávať s niekým. Stratila vieru v hodnoty, bola trpká, nahnevá, ublížená.

Zákon 365/2004 Z. z. upravuje zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady (§ 1). Jedná sa o špeciálnu právnu úpravu so samostatnou úpravou ochrany porušenia v prípade neoprávneného zásahu do zásady rovnakého zaobchádzania.

Podľa § 9 ods. 1 AZ, každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.
Ods. 2, každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržal zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie.
Ods. 3, ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu

náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

Spôsob formulácie citovaného ustanovenia § 9 ods. 3 AZ je až na drobné výnimky formulovaný takmer identicky s možnosťami právnej ochrany pri ochrane osobnosti v § 11 a nasledujúcich O. z. Zákonodarca považoval možnosť domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za výnimočný prostriedok ochrany za splnenia osobitne vymedzených podmienok. Podľa práva EÚ a judikatúry Súdneho dvora EÚ je pritom zrejmé, že náhrada v peniazoch nie je výnimočným ale rovnocenným nárokom spomedzi tých, ktoré sú spôsobilé zabezpečiť efektívnu nápravu v prípadoch porušenia práva na nediskrimináciu. Slovenská republika sa stala súčasťou Európskej únie a je potom potrebné chápať diskrimináciu a odstraňovanie jej následkov aj v kontexte judikatúry ESD.
Podľa rozhodnutia C-14/83 je napr. podstatné pre priznanie peňažnej náhrady nie to, či bola v dôsledku diskriminácie v značnej miere znížená dobrá povesť alebo dôstojnosť osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, ale to, či iné, ako peňažné spôsoby nápravy poskytujú skutočnú a účinnú ochranu a či plnia aj odstrašujúcu funkciu pro futuro. Kompenzácia musí byť v každom prípade adekvátna vo vzťahu k utrpenej ujme.
Súd poukazuje na 35. bod preambuly Smernice rady 2000/78/ES z 27. 11. 2000, ktorý ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní, podľa ktorej by členské štáty mali zabezpečiť účinné, primerané a odstrašujúce sankcie pre prípad porušenia záväzkov podľa tejto smernice.
Súd v tomto smere poukazuje na závery vychádzajúce z okrúhleho stola organizovaného združením Občan, demokracia a zodpovednosť, ktorý sa uskutočnil v Bratislave dňa 05. 12. 2013, s podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a ktorého cieľom bola analýza implementácie zásady rovnakého zaobchádzania prostredníctvom Antidiskriminačného zákona. Závery boli publikované pod názvom: Problémy, bariéry a výzvy autoriek Janka Debrecéniová, Jarmila Lajčáková a Zuzana Magurová.
V rámci diskusie k tejto téme zo strany odborníkov boli zahrnuté príspevky napr. JUDr. Petra Straku z Krajského súdu v Prešove, podľa ktorého diskriminácia je natoľko závažným civilný deliktom, že akékoľvek úvahy nad akýmsi až následným zaoberaním sa otázkou, či nedošlo k zníženiu dôstojnosti obete v značnom rozsahu pre podmienky priznania jednej z foriem satisfakcie, sú nenáležité. Závažnosť dopadu by mala byť skúmaná len pre účely vyčíslenia spravodlivej výšky náhrady. Otázku dôvodnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch čo do základu treba posudzovať skôr z pohľadu existencie zavinenia.

Súd sa s takýmto výkladom stotožňuje, keď z rozhodnutia, v ktorom bolo konštatované, že došlo k porušeniu práva na rovnaké zaobchádzanie zo strany odporcu, je nesporné, že k tomuto došlo z jeho strany zavinením, a teda v danom prípade mal súd za to, že žalobkyni prináleží satisfakcia aj vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Je nesporné, že odstrániť následky diskriminácie vo vzťahu k žalobkyni nie je možné, keďže konštatovaním diskriminačného konania nemôže dôjsť ku zrušeniu výberového konania, prípadne ku zmene rozhodnutia o vymenovaní osoby štatutárneho zástupcu Novohradskej knižnice.
V prípade morálnej satisfakcie prichádza do úvahy predovšetkým ospravedlnenie vo vzťahu ku relevantnému okruhu osôb zoznámených s diskriminačným konaním. V tejto časti bola aj žalobkyňa úspešná.
Súd však musel zohľadniť aj tú skutočnosť, že uplynula značná doba od neoprávneného zásahu (8. október 2009), t.j. takmer 3 a pol roka, a teda táto forma primeraného zadosťučinenia sa javí súdu ako nedostatočná a stráca na svojom význame. Do úvahy je potrebné tiež vziať aj také skutočnosti, ako je odhodlanie, čas a energia, ktoré musela žalobkyňa pri podaní žaloby v konaní investovať, ako aj stres, keď vlastne vystupovala proti zriaďovateľovi svojho zamestnávateľa. Úkony, ktoré vykonávala vo vzťahu k žalovanému, k prokuratúre, Stredisku pre ľudské práva v priebehu roku 2009 a 2010, súviseli s diskriminačným konaním a snahou domôcť sa jeho nápravy.
V tejto súvislosti mal súd za preukázané, že jednou z hlavných príčin zhoršenia zdravotného stavu v tomto období na strane žalobkyne boli stresy priamo súvisiace s danou situáciou, keď doložila dôkaz o návšteve psychiatrickej ambulancie zo dňa 14. 05. 2010 (č. l. 100 spisu), tiež 23. 07.2010, 06. 08. 2010 (č. l. 101pv), 10. 09. 2010 (č. l. 100, 102). Psychiatrickú ambulanciu navštevovala ďalej aj v priebehu roku 2011 (marec, apríl č. l. 104). Na kontrole v októbri 2011 uviedla u sekundárneho lekára I.. Q. ako dôvod dlhodobé psychické tlaky v práci, ktoré sa vlečú asi 2 roky, 29. 06. 2010 u I.. V. l. - pracovné problémy

spojené s nespavosťou, v marci 2011 stresovú situáciu. Súvislosť s pracovnými problémami a návštevou psychiatrickej ambulancie potvrdila aj svedecká výpoveď jej dcéry a nepriamo aj výpoveď C.. C. O..

O tom, že medzi ňou a novou vymenovanou riaditeľkou existovalo napätie, vypovedala aj samotná svedkyňa I.. Q., ako aj ďalšie svedkyne D. Š. a F. T., pričom podľa výpovede svedka dlhoročného riaditeľa a spolupracovníka žalobkyne C.. O. sa pred výberovým konaním žalobkyňa prejavovala ako nekonfliktná osoba.

Je pravdou, že aj samotná žalobkyňa svojou činnosťou prispela k takejto situácii, keď iniciovala rôzne kontroly na pracovisku a to nielen z dôvodu tzv. mobbingu, ale aj z iných dôvodov (fingovaných výpožičiek), ktoré dôvody priamo nesúviseli s výsledkom výberového konania.

V konaní bolo preukázané svedeckou výpoveďou C.. O. Z. F. T., že minimálne na pracovisku a súvisiacich pracoviskách - iných knižniciach, mestskom úrade a podobne, mali vedomosť o tom, že hoci žalobkyňa bola úspešná vo výberovom konaní, nebola vymenovaná do funkcie riaditeľky.

Došlo aj k zníženiu jej spoločenskej vážnosti a uplatnenia na pracovisku, keď je všeobecne známe, že riadiaca funkcia na pracovisku vo vzťahu k ostatným zamestnancom, ako aj ku zamestnancom iných inštitúcií spolupracujúcich so zamestnávateľom, prípadne aj fyzických osôb prichádzajúcich do kontaktu so zamestnávateľom, je považovaná v spoločenskom rebríčku vyššie, než pozícia radového zamestnanca, do ktorej postupne žalobkyňa bola zaradená.
Samotná skutočnosť dlhodobej PN, ktorá bola podľa názoru súdu v prevažnej miere zapríčinená vzniknutou situáciou na pracovisku, čo vyplýva z obsahu pripojených lekárskych správ (napr. správa I.. I. v marci 2011, v októbri 2011 I.. Q.) a konfliktami z toho vyplývajúcimi, prispela tiež k zníženiu uplatnenia žalobkyne v rámci rodiny, ktorá bola vtiahnutá do týchto konfliktov a musela pomáhať žalobkyni zvládnuť danú situáciu, čo sa odrazilo aj v širších rodinných a spoločenských vzťahoch (viď výpoveď svedkyne - dcéry).
Je nesporné, že v dôsledku toho, že prejavila nesúhlas s postupom žalovaného po ukončení výberového konania a vykonávala kroky k odstráneniu týchto následkov (listy adresované žalovanému, prokuratúre a Stredisku pre ľudské práva), došlo hlavne z týchto dôvodov k jej odvolaniu z pozície zástupkyne riaditeľky (viď obsah výpovede svedkyne Q., korešpondencia žalobkyne a svedkyne č. l. 94 spisu, odvolanie voči zrušeniu menovania, č. l. 90 spisu odpoveď I.. Q.).

Vzhľadom k uvedenému mal súd za to, že došlo v priamej príčinnej súvislosti s diskriminačným konaním na strane žalovaného k takému zásahu do pracovného ako aj osobného života žalobkyne, ktoré možno kvalifikovať ako značný zásah, a teda nárok navrhovateľky na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 9 ods. 3 bol daný.

Pokiaľ zástupkyňa žalovaného argumentovala tým, že nemôže zodpovedať za vzťahy na pracovisku, súd k tomuto dodáva, že pracovisko žalobkyne spadá do priamej pôsobnosti žalovaného, ktorý sám rozhodoval o jeho personálnom obsadení štatutárneho zástupcu.

Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, súd ju neposudzoval ako nejaké mechanické vyčíslenie náhrady škody predstavujúcej stratu na zárobku. Jej výška vychádzala z voľnej úvahy súdu, keď považoval priznanú sumu 6 000,-- Eur za primeranú spôsobu a rozsahu zásahu, tej skutočnosti, že sa jednalo o zavinený zásah, s tým, aby výška nemajetkovej ujmy spĺňala funkciu účinnej sankcie ako aj účinnej prevencie v správaní sa žalovaného, prípadne tretích osôb do budúcna. Čo sa týka primeranosti priznanej náhrady, súd vzal do úvahy aj také skutočnosti, ako bolo odhodlanie, čas a energia, ktorú musela žalobkyňa pri podaní žaloby v konaní investovať, stres, keď vystupovala proti zriaďovateľovi svojho zamestnávateľa, ako aj tú skutočnosť, že v konečnom dôsledku prišla o zamestnanie. Výpoveď jej bola síce daná z organizačných dôvodov, ale z hľadiska kvalifikácie a doby praxe bola žalobkyňa skúsenejšou a na vyššej odbornej výške, než boli zamestnankyne, ktoré zostali na pracovisku, o čom svedčila aj výpoveď C.. O.. Aj táto skutočnosť nepriamo nasvedčuje tomu, že hlavným dôvodom, pre ktorý bol ukončený pracovný pomer so žalobkyňou, bola zlá situácia na pracovisku vyvolávaná konfliktami medzi novou vymenovanou riaditeľkou a žalobkyňou ako aj iniciatíva žalobkyne vo vzťahu k iným orgánom a organizáciám, ktorá mala za následok časté kontroly na pracovisku. K takémuto správaniu sa žalobkyne však začalo dochádzať až po výberovom konaní, keď predtým nebola považovaná za konfliktnú.

Z uvedených dôvodov potom súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

O trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia podľa § 151 ods. 3 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení dvojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v dvoch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona 233/1995 Z.z. a noviel - Exekučný poriadok.